

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1248. Usque Ad Annum 1276

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1765

VD18 90118243

§.42. Apologia Religiosorum Mendicantium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66255)

ne audiat inimicos Fratrum Mendican-
 tium, neque cogitet deserere urbem, in
 qua ipsius doctrina hæctenus tantopere
 florisset. Septimo Jan. seq. an. Ec-
 clesiæ Parisiensis Cancellario scripsit,
 ut ne quamquam facultatem docendi co-
 quam cuiquam daret, qui non sponderet se
 observaturum diploma: *Quasi lignum vi-
 tæ.* Insuper sex alias litteras hac de re
 per hujus anni decursum tam in gratiam
 Mendicantium, quam contra Guilielmum
 de Sancto Amore, denique 2 Octobris se-
 ptimas dedit Episcopo Parisino inscriptas,
 quibus ei præcipit, ut divulgari curet ta-
 bulas, per quas Odo Duacensis, & Chri-
 stianus Bellovacensis promississent, se exe-
 cuturos esse diploma: *Quasi lignum vitæ,*
 & cætera quæ vidimus. Atque si mensis
 spatio post hanc promulgationem, adjun-
 git Papa, hi duo Doctores id, quod polli-
 citi sunt, non præstiterint, perjuros de-
 nunciabis, ac retexes Odonis restitutio-
 nem in beneficia, quibus privatus fue-
 rat.

§. XLII.

*Apologia Religiosorum Mendican-
 tium.*

Ut hoc diploma Doctorumque jura-
 mentum executioni daretur, S. Tho-
 mas Aquinas, qui a Doctoris gradu bien-

Sæcul. XIII. nio retardatus erat, tandem ad hunc ad-
 A.C. 1257. missus est Parisiis 23 Octobris an. 1257.

Hoc fuit tempus, quo edidit apologiam
 Fratrum Mendicantium, quam Anagninæ
 coram Papa ante annum pronunciaverat.

Echard. Id opus inscriptum est: Contra illos, qui
 p. 254. impugnant religionem, seu professionem
 S. Th. to. 17. religiosam. S. Doctor ibi sigillatim &
 opusc. 19. magna accuratione respondet ad quælibet
 argumenta & Scriptorum testimonia

a Guilielmo de Sancto Amore adducta.
 Rem totam in sex quæstiones redigit, an
 Religioso liceat docere; an se ad corpus
 Doctorum secularium adjungere possit;
 an sacras & conciones habere, & confes-
 siones audire possit animarum cura non
 præditus; an laborare suis manibus te-
 neatur; an ei liceat relinquere omnia
 bona sua, nihil sibi vel privatim vel in com-
 mune reservando; denique an possit pre-
 cario victum corrogare.

C. 2.

Ad quæstionem primam quod atti-
 net, ex mente S. Thomæ tantum abest,
 ut religiosa professio homines Evangeli-
 cæ doctrinæ tradendæ impares reddat,
 ut eos hoc ad negotium faciat aptissimos,
 cum non modo præcepta, verum etiam
 consilia sequantur, ac meditandis rebus
 divinis se applicent, per vota sua expedi-
 ti ab iis, quæ homines reliquos inde a-
 vertunt. Si Religiosi ad præfecturas sa-
 cras vocari possunt, multo magis ad Do-
 ctoris

ctoris dignitatem ac docendi munus: saecul.XIII.
A.C.1257.
& prodest Ecclesiae dari viros studio religionis ac informandis rudibus singulariter consecratos, veluti sunt, qui servitiis ægrorum aliisque bonis operibus se devoveant. Dum Christus vetat, ne discipuli sui Doctores compellari velint, nec rem, nec nomen damnat, sed solam vanitatem, quam inde trahebant Judæi. Matth.23.
v. 8.

Si Religiosi possunt esse Doctores, nulla est ratio eos excludendi a societate Doctorum secularium: quia societatis hujus fundamentum non est id, quod eos distinguit, sed illud, quod eis commune est, scilicet discere ac docere. Societatum libertas ad paucorum hominum conjunctiones propter commodum peculiare factas pertinet, non ad illas, quas Præpositorum autoritas ob utilitatem publicam instituit. c. 3.

In tertia quæstione notandum est, dari hæreticos, qui potestatem ministerii ecclesiastici in sanctitate vitæ hominum etiam consecratione carentium collocent: 16. 4. I. c. 9.
ibid. c. 25.
id quod quibusdam monachis in sua virtute confidentibus ansam præbuit ecclesiasticas sibi functiones suo arbitrio vendicandi. Alii ex opposito excesserunt modum perhibendo, Religiosos esse impares his functionibus etiam Episcoporum autoritate exercendis. Alii demum per errorem recentiore negant

Sæcul. XIII. A.C. 1257. Episcopus Religiosis hanc potestatem posse facere sine consensu Parochorum. S. Thomas e contrario affirmat, Episcopos potestate se sua non spoliare cum Parochis eam communicando, nec horum permisso habere opus ad alloquendos ex suggestu, vel absolvendos a noxis homines eorum fidei commissos. Atqui possunt, inquit, hæc munia Sacerdotibus aliis committere, ac sæpe juvat, immo necessum est. Dantur Parochi tam rudes, ut nesciant latine loqui: & paucissimi eorum divinis litteris studuere. Experientia constat, privatos quosdam, nisi aliis, quam Parochis suis confiteri possent, non id facturos esse, seu quia erubescerent coram iis, quos vident quotidie, seu ob suspicionem inimicitiae, sive alia de causa. Expediit proinde dari Religiosos consulto pastores sic levandi gratia institutos.

Sup. lib. 77. *§. 51.* Ad illud, quod concilium Lateranense Sacerdoti proprio confitendum esse dicat, S. Thomas reponit, hunc Sacerdotem proprium non solum esse Parochum, sed etiam Episcopum & Papam, vel ab his pro se substitutos; & Sacerdotem proprium non opponi pastori communi, sed extraneo. Papa, pergit ille, jurisdictionem proximam habet omnes in Christianos, estque sponsus Ecclesiae universalis, sicut Episcopus Ecclesiae suae singularis.

ris. Mutare, quidquid positivi tantum Sæcul. XIII.
 juris esse concilia deciderunt, & pro re- A. C. 1257.
 rum ratione gratiam legis facere potest.
 Nam Patres, adjungit, in conciliis seden-
 tes nequeunt quidquam statuere absque
 summi Pontificis autoritate, sine qua ne
 convocari quidem potest concilium. Hæc
 effata de autoritate summi Pontificis e-
 rant nova, & ultimum manifesto delum-
 ptum est falsis e decretalibus.

Quod ad laborem manuum spectat, Dist. 17.
 quidam olim monachi, ait S. Thomas, eo c. 3.
 in errore fuerunt, ut dicerent, laborem
 esse contrarium perfectæ erga providen-
 tiam fiduciæ, ac illum, quem S. Paulus
 commendat, spiritualibus in operibus con-
 sistere. Hic est error, quem S. Augusti-
 nus impugnavit in opere suo de mona-
 chorum labore. Unde aliqui transeun- Sup. lib. 20.
 tes modum ex adverso sumpsere occasio- S. 34.
 nem dicendi, Religiosos, ni suis laborent
 manibus, in statu damnationis esse. Nos
 contra demonstrabimus, Religiosos esse
 in statu salutis etiam sine hoc labore.
 Vel enim præcipitur labor manuum vel
 suadetur. Si suadetur solum, nemo nisi
 per votum ad eum adstringitur: ergo
 Religiosi, quibus sua regula eum non præ-
 scribit, ad eum non tenentur. Si præ-
 cipitur, profanis hominibus æque ac Re-
 ligiosis imperatur: ac reapse, cum S. Pau- 2. Theff. 3. 10
 lus diceret: *Siquis non vult operari, nec*

Sæcul. XIII. *manducet*, nondum dabantur Religiosi a profanis distincti. Præterea S. Paulus non commendat laborem nisi tribus ex capitibus; ne fiat furtum; ne cupiatur bonum alienum; & ut sanetur inquietudo & curiositas. Igitur qui sine his rebus indecentibus vitam quocunque modo tolerare possunt, laborare non tenentur. At qui Religiosi, quibus verbi divini ministerium commissum est, inde victitare possunt, cum Dominus voluerit eos, qui *Evangelium annunciant, de Evangelio vivere*: & monachi otiosi, contra quos scribebat S. Augustinus, non erant ministri Ecclesiæ. Denique labor manuum debet cedere occupationibus utilioribus, qualis est sacra eloquentia: Apostoli erant divino afflati Spiritu; at hodierni concionatores per studium continuum erudire se coguntur.

Guilielmus de Sancto Amore perhibebat, habenti bona non licere se iis profusus spoliare ita, ut non provideat victui suo seu nomen dando sacræ cuidam familiæ dotatae, seu de labore manuum suarum vivere sibi proponendo. Composuit hac de materia opusculum sic inscriptum: De quantitate stipis, ut liqueat ei ponendos esse limites; & nihil reservare sibi esse tentare Deum, exponendo se periculo moriendi fame, aut necessitati victum precario conquirendi. S. Thomas inquit:

A. C. 1257.

Eph. 4. 28.

1. Theff. 4. 11

2. Theff. 3. 8.

De op. mon.

c. 16.

1. Cor. 9. 14.

p. 73.

c. 6.

inquit: Hoc est renovare errores Joviniani & Vigilantii vituperantium praxin confiliorum evangelicorum, ac speciatim vitæ monasticæ. Non in sola paupertate, quæ habitualis dicitur, estque alienatio animi a bonis, quæ reapse possidemus, sed in paupertate etiam externa, veraque bonorum derelictione consistit evangelica perfectio: quæ non postulat, ut bona possideantur communiter, vel manibus laboretur. Hic bene monstrat, antiquitatis monachos perfectissimos abdicasse bona etiam communiter possessa: sed non addit, eos victitasse de labore suo, & a nemine quidquam petiisse.

Ut deinde asserit, Religioso, qui pro Christo reliquit omnia, mendicatio vivere licet. Concionatores a Præpositis ecclesiasticis missi possunt accipere victum ab iis, quos informant, immo eum poscere ac mendicare quanquam valentes; ac præ reliquis pauperibus donari debent. Sumit pro certo, Religiosos dotatos posse vivere de proventibus suis sine labore; qua quidem in re solutiori disciplinæ monachorum sui temporis, quam S. Benedicti regulæ plus tribuere videtur. Perhibet, Christum mendicasse panem suum, cum diceret Zachæo: *Festinus descende, quia hodie in domo tua oportet me manere.* Affert exemplum tam S. Alexii, cujus historia nullius est authoritatis, quam pere-

Sæcul XIII.

A.C. 1257.

Sup. lib. 22.

§. 5.

c. 7.

Luc. 19:

Sæcul. XIII.
A.C. 1257.

peregrinantium, qui corrogabant stipem pro poena impositam secundum disciplinam novam sed contra veterem. Mendicitas, ait, blanditias, & assentationes serviles inspirat iis, qui per cupiditatem, ac ditescendi gratia petunt, non illis, qui necessariis contenti cæteris egenis non modo nihil officiant, verum etiam largitiones copiosas per monita & consilia sua comparant. Magnum discrimen est inter mendicitatem coactam & voluntariam: hæc non iisdem, quibus illa, periculis exponit. Mendici valentes a legibus damnati nihil profunt rei publicæ: at stips Religiosis divini verbi præconibus data potius est merces eorum labori debita, quam liberalitas. Atque Præstules nullam populis injuriam faciunt mittendo hos concionatores extraordinarios; quia si plures constant populo, plus etiam emolumenti spiritualis afferunt. Pessimus hujus disputationis effectus est, quod invisum Religiosis reddiderit laborem manuum, ac mendicitatem esse honorabiliorum persuaserit.

c. 8. 9. &c.

S. Thomas postea respondet ad malitiosas exprobrationes, quæ Religiosis Mendicantibus fiebant; de vilitate vestitus; de negotiis, quibus se immiscebant charitatis causa; de crebris itineribus ad procurandam salutem animarum, de stu-

c. 13. 14. &c.

diis utilioris facundiæ sacrae. Objiciebantur

tur illis etiam actiones ex se indifferentes, ^{Sæcul. XIII.}
 sed in malam acceptæ partem; quod se ^{A. C. 1257.}
 ac suum institutum magni facerent; quod
 litteras commendatitias fumerent; quod
 adversariis suis obsisterent, eos deferrent
 ad tribunalia, puniri que curarent; quod
 hominibus placere cuperent; quod gau-
 derent de rebus magnis, quas Deus per
 ipsos efficeret; quod Regum aulas, & O-
 ptimatum domos frequentarent. Ad ^{c. 20. 21. &c.}
 hæc illos inimici sui variis modis infama-
 re, ac penitus evertere conabantur. Au-
 gebant & exaggerabant eorum errores:
 perhibebant, eos captare favorem homi-
 num vanamque gloriam: appellabant fal-
 laces Apostolos ac Prophetas: dicebant
 eos esse authores malorum Ecclesiam per
 omnem temporum seriem prementium,
 luposque ac fures in domos & palatia se
 insinuantes. Tribuebant illis etiam ma- ^{2. Tim. 3. 6.}
 la ultimis Ecclesiæ temporibus futura,
 fingentes, hæc imminere, eosque Reli-
 giosos esse Antichristi nuncios. Denique
 illorum preces, jejunia, cætera que ope-
 ra manifeste bona reddere suspecta stu-
 debant. Harum omnium reprehensio-
 num injustitiam ostendit S. Thomas, &
 ita finit hoc opusculum multo solidius ac
 cohærentius libello Guilielmi de Sancto
 Amore.